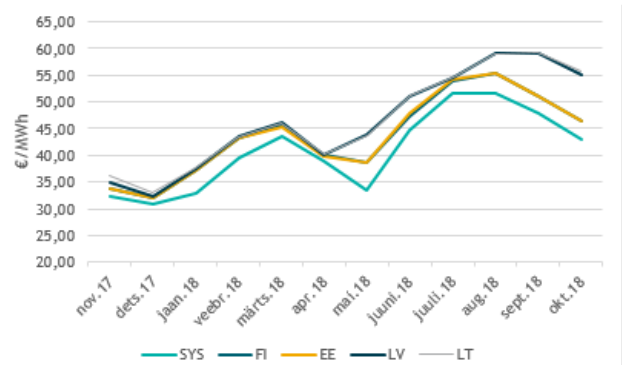

Energiaturud - 2018 oktoober

04.12.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli oktoobris 46,36 €/MWh; süsteemihind oli 43,04 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,00 euro võrra kõrgem, Läti hind 8,68 euro võrra kõrgem;
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 28,07 €/MWh, tõustes võrreldes septembriga 17,30%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSi)" hind oli 28,49 €/MWh, tõustes augustiga võrreldes 15,2%;
- 23.10-29.10.2018 toimus SAP platvormil esimene JAO poolt läbiveetud pikaajaliste ülekandeõiguste finantsinstrumentide (FTR-Option) oksjon EE-LV piiri kohta, tooteks 2019 aasta toode. Müüdi 300 MW hinnaga 3,52 eur/MWh. Võimsust omandas 4 turuosalist.

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

Oktoober 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	2,17	43,04	61,51
NP Soome	1,92	46,36	81,58
NP Eesti	1,92	46,36	81,58
NP Läti	1,92	55,04	93,22
NP Leedu	1,92	55,68	131,5

Energiahinnad

Elektri börsihinnad

Elektribörs		Keskmine hind (€/MWh)		
		2018 oktoober	2018 september	2017 oktoober
Nord Pool (SYS)		43,04	47,98	28,65
EPEX* (base/peak)	ELIX	53,98 / 58,60	51,76 / 53,37	33,95 / 38,83
	PHELIX		56,19 / 58,13	28,36 / 32,89
	France	67,78 / 73,12	58,40 / 61,16	46,69 / 54,65

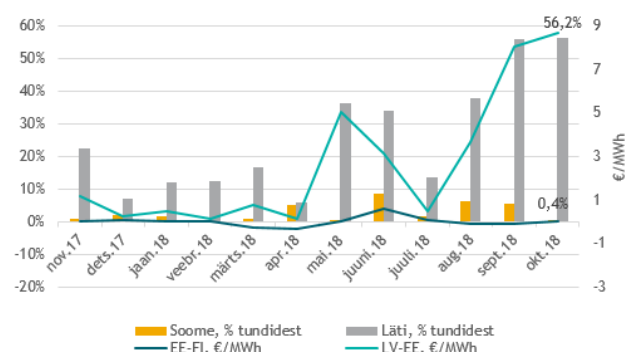
* EPEX - European Power Exchange

Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) oktoobri hinnad langesid kuises võrdluses enamikes hinnapiirkondades, erandiks Rootsi SE4 piirkond. Kõrgeim oli hind Lätis ja Leedus. Süsteemihind langes eelmise kuuga võrreldes 10%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energihindade mõjurid](#) all.

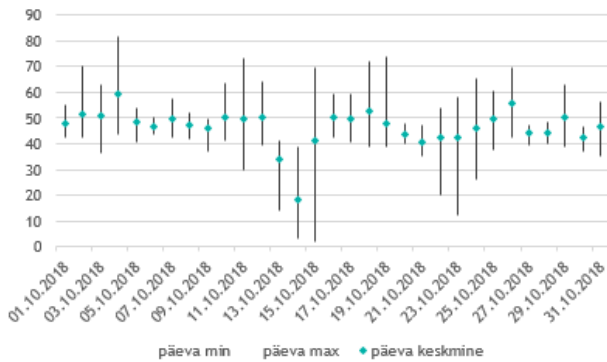
NP hinna-piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 oktoober	2018 september	2017 oktoober
Eesti	46,36	50,93	33,43
Läti	55,04	58,99	33,70
Leedu	55,68	59,11	34,35
Soome	46,36	51,00	33,42

NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta oktoobris

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus oktoobris 2018

23% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna oktoobri järgmise päeva tunnihindadest jäid vahemikku 40-45 €/MWh, 16,40% oli hind alla 40 €/MWh ja ülejäänud tundidel oli hind üle 45 €/MWh. 9 päeval oli päevaste miinimum ja maksimumhindade erinevus üle 30 €/MWh. Maksimaalne päevane kõikumine oli 67,47 €/MWh.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

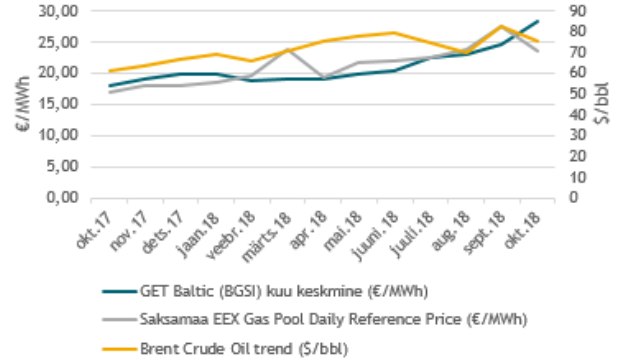
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Oktoober 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	28,49	15,20%	24,8	29,26
	Eesti	28,07	17,30%	24,8	28,97
	Läti	28,07	11,74%	27,6	28,95
	Leedu	28,53	15,65%	28,1	29,26
Soome Kaasupõrssi**		27,03	1,28%	25,78	28,50
GASPOOL***		26,01	-5,76%	24,45	27,48

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupõrssi hindu korrigeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index

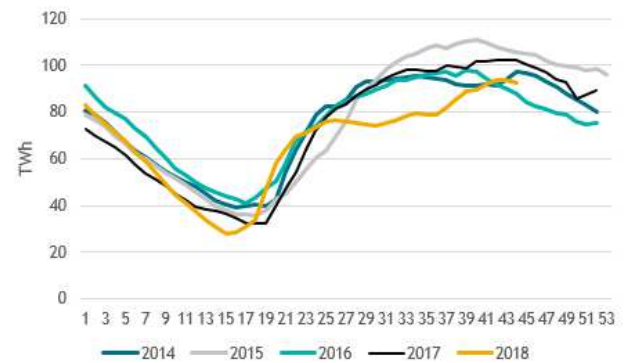
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli oktoobri lõpus ca 76% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), eelneval neljal aastal on reservuaaride täituvus samal ajal olnud 78% ümber.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Oktoober 2018	September 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	16,02...22,11	18,87 ... 25,19
€/€ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,1318	1,1576
Toornafta hind (Brent) (\$/bbl) kuu lõpu seis	75,47	82,72

Oktoobris langes toornafta hind 75,47 dollarini barrelist. CO₂ emissioonikvootide hinnad on võrreldes eelmise kuuga langenud ja jäid oktoobris vahemikku 16,02...22,11 €/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Okt 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutuses, tunde	Pudelikaal ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	51/745 (149/720)	0,82% (10,7%)	0/745 (16/720)	0/745 (16/720)
FI>EE	645/745 (544/720)	45,5% (34,21%)	0/745 (1/720)	0/745 (1/720)
EE>LV	727/745 (646/720)	79,39% (74,22%)	418/745 (400/720)	428/745 (374/720)
LV>EE	6/745 (72/770)	0,1% (4,42%)	0/745 (5/720)	5/745 (6/720)

* Võrdlus eelmise kuuga

Oktoober 2018*	Piirang, tunde****	Pudelikaala tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	0/745 (150/720)	0/745 (15/720)	3/745 (7/720)
FI>EE	0/745 (0/720)	0/745 (1/720)	
EE>LV	745/745 (720/720)	0/745 ^{5*} (0/720)	-
LV>EE	745/745 (657/720)	0/745 ^{5*} (0/720)	

* Võrdlus eelmise kuuga

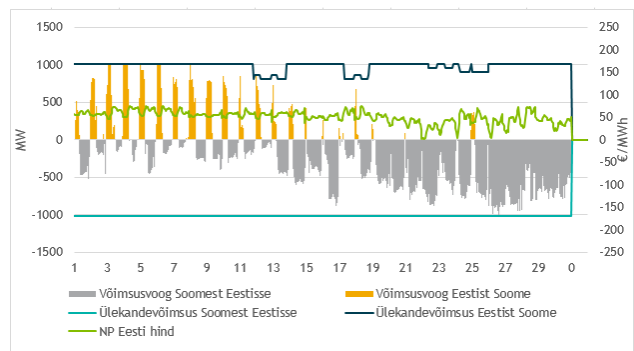
** Normaalrežiimiks antud kontekstis loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid ja puudusid ka temperatuuridest tingitud piirangud. Kuna EE-LV piiril

*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkroonala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

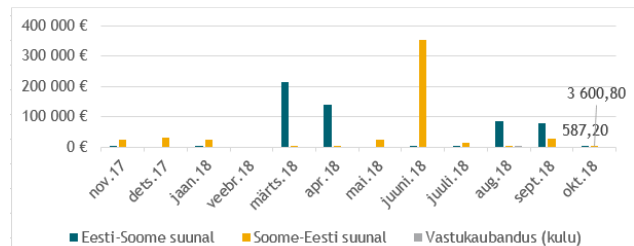
****Piirangu alla arvestatakse ka temperatuuridest tingitud piirangud liinidel.

^{5*} Normaalrežiim puudus

Eesti-Sooime

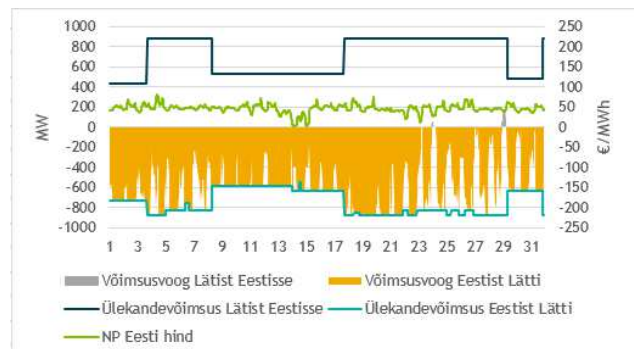

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a oktoobris

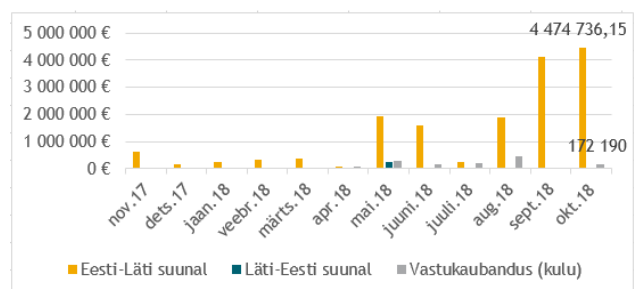

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a oktoobris

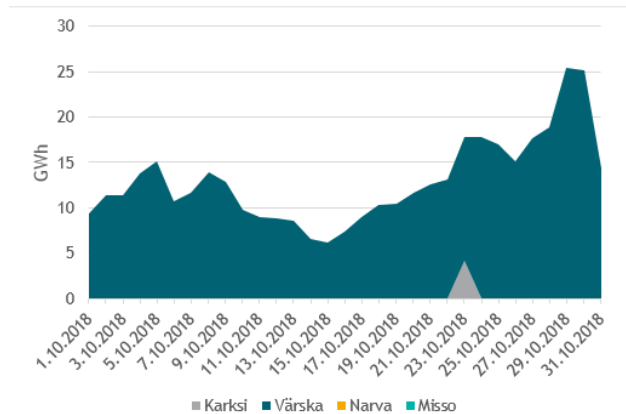

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Okt. 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipu- koormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	51,3	4,2	4,2
Värskas	42,0	36,6	25,4	389,2
Narva	31,5	13,1	0	0

Oktoobris toimus Eesti gaasivarustus Karksi ja Värskas gaasimõõdeteamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 6,3 ja 25,4 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta oktoobris

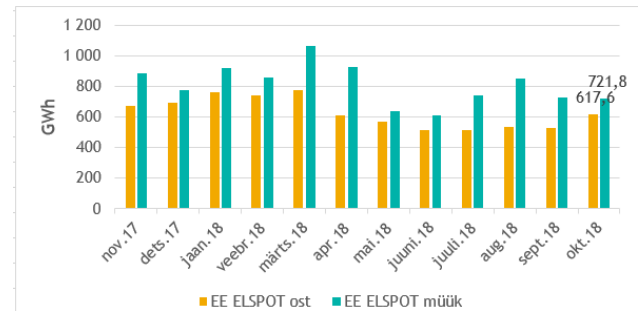
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist ei esinenud.

Oktoobris kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

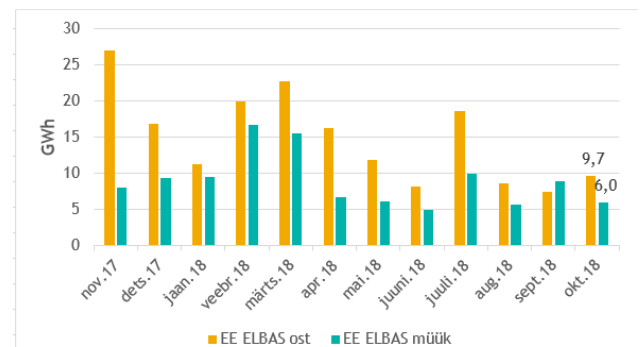
Asja- omane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päeva- sisene kindel võimsus	Implicit- Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	4 467 000	363 000	247 000
Värskas sissevool	62 000 000	333 769 460	24 174 129	0
Misso sissevool	0	94 815	5 187	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

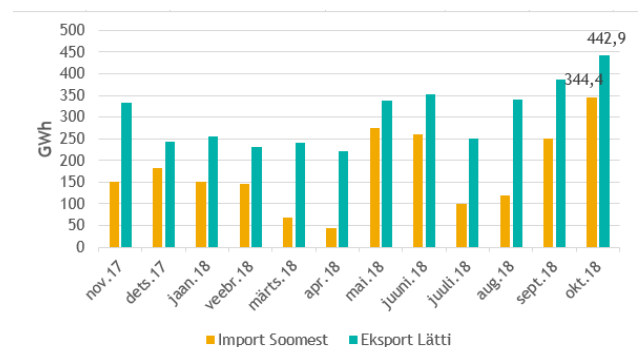

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused

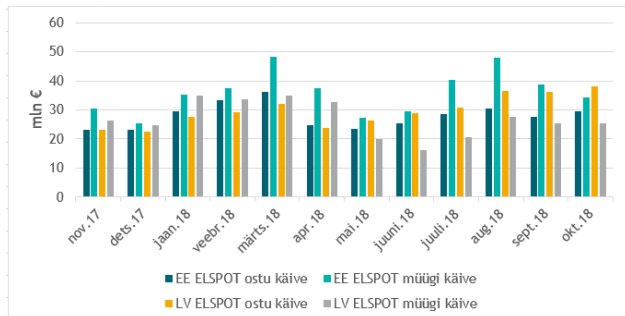
Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalised ostsid oktoobris siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 89,3% ulatuses ehk 627,0 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 90,4 % ehk 727,8 GWh.

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Läti

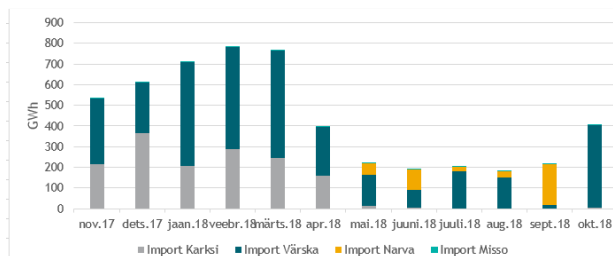
NP Eesti hinnapiirkonna oktoobri järgmise päeva ostetud koguste käive oli 29,4 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 38,1 mln eurot. Müüdud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 34,3 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 28,8 mln eurot.

Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdnud koguste käive

Maagaasi import

Oktoobris imporditi maagaasi Eestisse 402,5 GWh. Septembriga võrreldes on seda 86,3 % rohkem ning 2017. a septembriga võrreldes 13,4 % vähem. Enamik gaasist imporditi Värskas GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

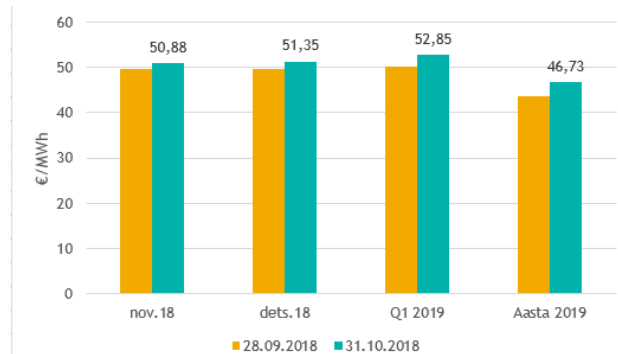
Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid oktoobris gaasi Värskas, Karksi ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Oktoober 2018	September 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,82	13,82
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,445	9,450
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,46	10,48

Elektri tulevikutehingud

Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta oktoobri viimase kauplemispäeva (31.10.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a novembris 46,65 €/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta novembri tootel 4,23 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb novembri keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 50,88 €/MWh (septembri lõpu tehingute põhjal 49,8 €/MWh).

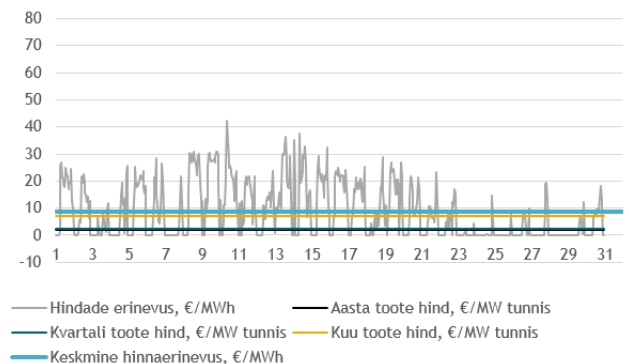
NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja tipukoormuse tunnihind	
	31.10.2018	28.09.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	49,10/60,30	53,71/65,55
French Financial Futures (Prantsusmaa)	53,67/68,65	59,22/75,87

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tīkls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q4-18	08.08.18	100	2,50	6/10	-
Oktoober 2018	25.09.18	150	7,01	10/10	8,68

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a oktoobris.

Oktoobris oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumentide kulu 2 175 696,00 eurot.

24.10.2018 toimus oksjon novembri võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku 9 turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes 8 turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 2,51 €/MW tunni kohta.

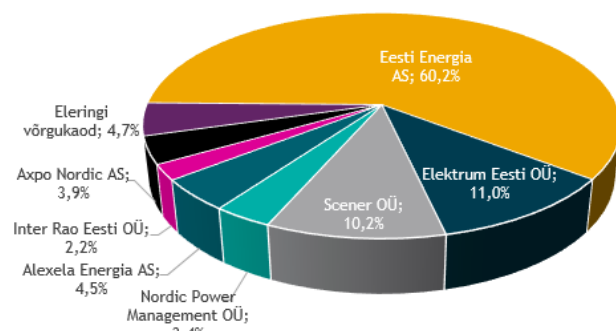
23-29.10.18 toimus 2019.a oksjon SAP platvormil Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku 20 turuosalist ja müüdi 300 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes 4 turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 3,52 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)).

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfellide osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansi piirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansi portfellide turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansi portfelli sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel oktoobris 2018.

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

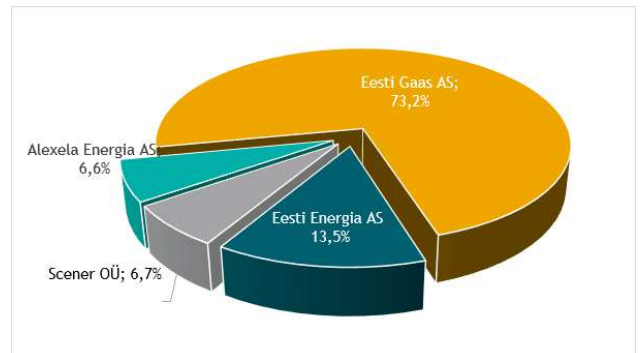
Osakaal EES tarbimisest, %	Oktoober 2018	September 2018	August 2018
Eesti Energia AS	60,2	59,8	59,3
Elektrum Eesti OÜ	11	11,2	11,5
Scener OÜ	10,2	10,4	10,7
Alexela Energia AS	4,5	4,2	4,0
Nordic Power Management OÜ	3,4	3,5	3,7
Axpo Nordic AS	3,9	3,7	3,7
Inter Rao Eesti OÜ	2,2	2,3	2,3

Osakaal EES tarbimisest, %	Oktoober 2018	September 2018	August 2018
Eleringi võrgukaod	4,6	4,7	4,7

Bilansihaldurite portfellide osakaalud vastavalt tootmismahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Oktoober 2018	September 2018	August 2018
Eesti Energia AS	81,9	83,1	87,8
Scener OÜ	7,8	7,8	6,2
Nordic Power Management OÜ	6,3	6,1	3,7
Fortum Eesti AS	1,9	1,8	1,6
Elektrum Eesti OÜ	0,6	0,6	0,3
Alexela Energia AS	0,5	0,6	0,4

Gaas

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel oktoobris 2018.

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Oktoober 2018	September 2018	August 2018
Alexela Energia AS	6,6	6,5	5,4
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	13,5	12,5	16,2
Eesti Gaas AS	73,2	71,6	67,0
Elektrum Eesti OÜ	0,0	0,0	0,0
Scener OÜ	6,7	9,3	11,3
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze	0	0,1	0,1

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupörssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamisega seoses võivad tekkida.